

KOMMUNALA TILLGÄNGLIGHETSÅRÅDET

PROTOKOLL

Tid och plats Torsdag 4 september kl. 13.00 -15.00
Stora samlingssalen, Biblioteket Torsby

Beslutande Carina Nordqvist (s), KS, ordf
Curth Åsberg, rörelseneds
Toleif Högberg, synneds
Ing-Marie Styffe, medicinskt funktionsneds
Mia Gerke (s), BUN
Berit Johansson (m), tj ers SN

Övriga deltagare Monika Kvarnström, ers rörelseneds
Wivi-Anne Karlsson, ers synneds
Gunnar Hjerdt Bengtsson, ordf HRF Torsby
Gunilla Montán Halvardsson, sekr

Justerare Curth Åsberg

Tid för justering Tisdag 16 september 2014

Paragrafer 10-14

Sekreterare

_____
Gunilla Montán Halvardsson

Ordförande

_____
Carina Nordqvist

Justerare

_____
Curth Åsberg

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ

Kommunala tillgänglighetsrådet

Sammanträdesdatum

2014-09-04

Datum då anslaget sätts upp

2014-09-16

Datum då anslaget tas ner

2014-10-08

Förvaringsplats

Kommunkansliet

Underskrift

_____
Gunilla Montán Halvardsson

PROTOKOLL
2014-09-04

KTR § 10

Föregående protokoll

KST dnr 2014/135.01

Föregående protokoll från den 4 juni 2014 gicks igenom.

Handlingar i ärendet

Protokoll KTR 2014-06-04

Justerarens signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------

PROTOKOLL
2014-09-04

KTR § 11

Återrapportering av ärenden enligt bevakningslista

Bevakningslistan gicks igenom och Gunilla Montán Halvardsson rapporterade vad som hänt sedan förra mötet, i de ärenden som är aktuella.

Hörslingor 2013-02

Tekniska avdelningen har meddelat tidigare att en översyn av samtliga kommunens hörslingor ska göras. Ännu har ingen total översyn gjorts.

Frågan kommer att aktualiseras i samband med rådets fortsatta kontakt med den grupp som är utsedd att utreda behovet av hörslingor i kommunens lokaler. Med i gruppen har tidigare varit, administrativ chef Margot Enkvist, kulturchef Ingemar Nordqvist samt Pär Olsson, fastighetsingenjör på tekniska avdelningen, ansvarig för fastighetsskötseln.

Då administrativ chef och kulturchef gått i pension kommer deras efterträdare att informeras.

Ann-Margreth Edberg, administrativ chef kommer att besöka rådet vid nästa möte den 3 december 2014.

Trottoarpratarpolicy 2013-06

Policyn har nu funnits sedan april i år och information har getts om detta i bl.a. Torsby Nu i senaste numret som kom ut i juni. De flesta butiker i Torsby centrum har uppmärksammat att det nu finns en policy till hjälp för att placera rätt när man ställer ut skyltar och annat utanför sina verksamhetslokaler. För att nå ut till fler med informationen kommer det att ske ytterligare annonsering. Utöver detta planeras besök hos berörda butiker.

Tillgänglighet i Prostgårdslagårn 2013-07

Vid rådets nästa möte 3 december kommer, som tidigare nämnts, administrativ chef Ann-Margreth Edberg att besöka oss. I samband med besöket har rådet möjlighet att ta upp tillgängligheten i Prostgårdslagårn. Ann-Margreth Edberg har fått information om den skrivelse som överlämnats från rådet till dåvarande chef Margot Enkvist.

Justerarens signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------

PROTOKOLL
2014-09-04

forts KTR § 11 Återrapportering av ärenden enligt bevakningslista

Bänkar i centrum 2013-08

Som tidigare rapporterats på förra mötet i rådet, har en inventering av behovet av fler bänkar i centrum gjorts. Rådets skrivelse har behandlats i kommunstyrelsens samhällsutskott. Sune Eriksson, utsedd ansvarig tjänsteman, har tagit del av vår skrivelse och tycker att våra synpunkter är värdefulla.

Kommunen har köpt in tre bänkar till Tingshusparken och sex stycken som finns placerade utanför kommunhuset. Vid tidpunkten för beställning av dessa bänkar hade inte våra synpunkter på bänkars utformning nått kommunen.

Kommunen kommer efterhand att byta ut äldre bänkar och komplettera med fler.

I Sunne kommun har handlarna och kommunen gått samman och köpt in bänkar. De företag som varit med och sponsrat fick sina namn på bänkarna. En bild på dessa bänkar delades ut.

Handikapptoalett på Folkandvården 2013-10

Som tidigare rapporterats, har en skrivelse gjorts och överlämnats till Folkandvården, Torsby. Ett svar har kommit från Landstinget i Värmland, Daniel Axelsson fastighetsförvaltare. Han svarar att lokalers tillgänglighet i huvudsak är ett fastighetsägaransvar. Landstingsfastigheter förväntar sig att kommunen åtgärdar bristerna och man vill att kommunen återkommer med en tidsplan.

Då rådet inte är någon fastighetsförvaltare informeras fastighetschef Jan Esping om Landstingsfastigheters svar.

Ett medborgarförslag till kommunfullmäktige angående denna toalett har överlämnats till kommunstyrelsen för behandling.

Vallokalers tillgänglighet 2014-01

Vid rådets förra möte beslöts att återsända ärendet till Valnämnen. Det var skyltning för handikapparkering som rådet hade synpunkter på. Vid EU valet hade skyltar gjorts

Justerarens signatur	Utdragsbestyrkande

PROTOKOLL
2014-09-04

forts KTR § 11 Återrapportering av ärenden enligt bevakningslista

och satts upp. Rådet ansåg att själva skylten var för liten och kunde inte läsas på tillräckligt långt avstånd. Skyltarna hade också placerats olämpligt.

Ett svar har kommit från Valnämnden. Inför valet i september har nya större skyltar i A3-format trycks upp.

Rådet påminner om att skyltarna måste få en bättre placering så att de tydligt kan upptäckas och att de placeras så att de inte skymms bakom redan parkerade bilar.

Röstningslokalen Stjerneskolans har inga dörröppnare. Man har där löst detta genom att alltid ha fyra valarbetare på plats som tar emot och ser till att alla kan komma in i lokalen genom huvudentrén.

Personer som har grav synnedsättning kan anmäla till Valmyndigheten om man önskar få tillsänt sig punktmärkta valsedlar. Man kan dock fortfarande inte göra personval på dessa valsedlar. Tjänstemän från Valmyndigheten och representanter från synskade-rörelsen ska träffas i höst. Man ska då gemensamt försöka komma fram till hur man i framtiden, utan att valhemligheten röjs, ska kunna personrösta även som synskadad.

Anmälan EAH "Enkelt avhjälpna hinder" 2014-02

Rådet beslöt på förra mötet den 4 juni att ställa sig bakom Curth Åsbergs tre anmälningar till Miljö-, bygg- och räddningsnämnden. Anmälningarna rör brister i utformning och brister i säkerhet med stöd av lagen om enkelt avhjälpna hinder.

De anmälda objekten är Mejeristen (nybyggnation som saknar angöringsplats och parkering för rörelsenedsatta, Begravningsbyrån (nybyggd ramp har fått en nivåskillnad och saknar fallskydd) och Trappa vid allmänna toaletter, Quickly (saknar räcken och är omarkerad).

Samtliga anmälningar är nu inlämnade.

Justerarens signatur

Utdragsbestyrkande

PROTOKOLL
2014-09-04

forts KTR § 11 Återrapportering av ärenden enligt bevakningslista

Övrig återrapportering

Ta tillvara kunskapen i råden

Inför den nya valperioden, 2015- 2018 ska ledamöter i Tillgänglighetsrådet, liksom i Pensionärsrådet utses. Några kanske blir omvalda medan andra lämnar sitt arbete i råden. Detta kan innebära att en hel del kunskap och erfarenhet också kan förloras.

I Tillgänglighetsrådet har därför beslutats att bjuda in till ett gemensamt möte med Pensionärsrådet. Tanken är att kunna utbyta erfarenheter och samtala om hur vi bäst tar tillvara den kunskap som finns i de bägge råden, för att kunna förmedla den vidare till nya ledamöter.

Carina Nordqvist ska undersöka möjligheten att hålla ett gemensamt möte i före årsskiftet.

Rådet tackar för informationen

—

Justerarens signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------

PROTOKOLL
2014-09-04

KTR § 12

Nya ärenden och rapporter

Under punkten rapporterar de ledamöter som så önskar, från sina verksamheter. Nya frågor tas upp för att kunna beredas till nästa möte 3 december 2104.

Information från gruppen medicinskt funktionsnedsatta - Ing-Marie Styffe

Elöverkänsligas förening i Värmland har skickat ut en förfrågan till ansvariga politiker och tjänstemän i kommunerna. Man vill få svar på frågan hur tillgängligheten till olika samhällsservice ska kunna säkras för personer med elöverkänslighet. Frågorna rör också frågan om barn i skolan och läsplattors användning i undervisning i skolorna. Föreningen vill informera om de hundratals forskningsrapporter som finns. Forskning som påvisar samband mellan påverkan på hjärnans funktioner och det ökande användandet av mobiltelefoner, läsplattor och annan trådlös utrustning som sker idag.

Strålskyddsstiftelsen och Elöverkänsligas riksförbund har information på nätet om man vill läsa mer.

Information från Hörselskadades förening i Torsby, Gunnar Hjerdt Bengtsson

Föreningen var inbjuden till dagens möte. Det finns inte någon representant från personer med hörselnedsättning i rådet för närvarande då de personer som var utsedda av sagt sig sina uppdrag.

Gunnar Hjerdt Bengtsson berättar att föreningen har mycket på gång i höst i sin verksamhet. Man planerar bl.a. kurser för de som vill lära sig mer om hörselnedsättning och hjälpmedel. Kurserna kommer att köpas in från Hörselvården i Värmland.

I oktober anordnas hörselveckan av riksförbundet. HRF i Torsby planerar en hörselträff efter älgjakten.

På söndag 7 september inbjuder föreningen sina medlemmar och andra som är intresserade av verksamheten, till en höstträff med underhållning.

Centralt har man inför valet tagit fram ett material som heter "Myternas marknad". Här kan man få information om vart man som hörselskadad kan vända sig för att få hjälpmedel till rätt pris. Landstingen i flera län har gått samman för att gemensamt

Justerarens signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------

PROTOKOLL
2014-09-04

forts KTR § 12 Nya ärenden och rapporter

kunna göra inköp och få bra priser på utrustning som sedan kommer brukarna till del. Han berättar också att det i Sverige finns 1 460 000 personer med nedsatt hörsel registrerade. Medelåldern på dessa personer är ca 50 år. Ca 10 % av politikerna är hörselskadade. I Värmland finns ca 46 000 personer som har hörselnedsättning, ca 26 000 är hörapparatbärare.

Om man hör dåligt och vill ha sin hörsel testad kan man ta kontakt med Hörselvården på landstinget. Det finns mottagning även i Torsby. Man kan ringa eller själv gå in och boka sin tid på webben.

Gunnar Hjerdt Bengtsson berättar om den nya tekniken och om de moderna digitala hörapparater som finns idag. Tekniken fungerar utmärkt hävdar han och som regel fungerar hörslingor bra förutsatt att nödvändiga justeringar görs när det behövs. Det är viktigt att få sin hörapparat kalibrerad så att optimal funktion kan fås. Om man inte kan använda hörapparat har Hörselvården på landstinget en gratis skrivhjälpsservice.

16 oktober anordnas en intressant föreläsning i Kristinehamn med Jerker Rönnerberg från Linköpings universitets lasarett. Hans forskning handlar om sambandet mellan ignorering av nedsatt hörsel och risken för framtida demens.

Information från gruppen synnedsättning – Toleif Högberg

SRF Sunne -Torsby startar sin cirkelverksamhet i Sunne och i Torsby nu i september. Man har läsecirklar och ska läsa böckerna "Kaffe med rån" och "Fjällrosor".

Föreningen har haft en sommarfest för sina medlemmar.

När det gäller rättighetspolitiskt arbete så kommer en inventering av övergångsställen att göras i Torsby och Sunne tätorter, nu i september. Det insamlade materialet ska sammanställas i en rikstäckande undersökning för att sedan kunna användas i påverkansarbetet för ökad tillgänglighet för synskadade.

Information från gruppen rörelsenedsättning – Curth Åsberg

IVPA – I Väntan På Ambulans har sammanställt siffror för perioden januari-juli 2014. Under perioden gjordes 101 uttryckningar. Detta visar på hur viktigt det är att det finns hjärtstartare att tillgå i väntan på att ambulans ska komma.

Justerarens signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------

PROTOKOLL
2014-09-04

forts KTR § 12 Nya ärenden och rapporter

Tillgänglighet till gräsytor i Tingshusparken

Ett nytt ärende som togs upp var angående tillgängligheten i Tingshusparken. Idag finns kantsten och nivåskillnader som hindrar tillträdet till gräsmattor och lekredskap. Avfasningar bör göras så att området blir användbart för alla. Åtgärden anses vara ett enkelt avhjälp, EAH.

Information om rampers utformning

En annan fråga som togs upp var hur man ska kunna informera byggherrarna så att t.ex. ramper blir rätt utformade. Kontakt bör tas med kontrollansvarig, i det här fallet kommunens bygginspektörer, för att se vad man kan göra för att saker blir rätt utformade från början. Information om hur en ramp ska vara utformad ska ges vid beviljat bygglov.

Beslut

Att avfasning av kanter i Tingshusparken tas upp som nytt ärende att bevaka.

Att kontakt tas med bygginspektörerna angående information till byggherrarna om rätt utformning av ramper

Beslutet expedieras till

Gunilla Montán Halvardsson
Carina Nordqvist

Justerarens signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------

PROTOKOLL
2014-09-04

KTR § 13

Tillgänglighetstävling

Tillgänglighetsrådet utlyser årligen en tävling. Bra tillgänglighetsförbättringar premieras. I år kunde man nominera de som gjort bra förbättringar och färdigställt dessa under 2015. Nomineringstiden pågick fram till 11 augusti. Annonsering gjordes i Torsby Nu och på webben.

Inga nomineringar har kommit in till rådet.

Rådet anser att tävlingen är viktig och att goda förebilder även fortsättningsvis bör uppmärksammas. Därför bör nomineringstiden förlängas.

Beslut

Att förlänga nomineringstiden fram till lämpligt datum före nästa råd 3 december 2014 samt att ny annonsering görs för att meddela detta

Beslutet expedieras till

Gunilla Montán Halvardsson

Justerarens signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------

PROTOKOLL
2014-09-04

KTR § 14

Aktuell information

Rådet har lämnat sina synpunkter på planprogrammet för Herrgårdsdammen, Torsby.

Handlingar i ärendet

Inbjudan till yttrande i programråd angående planprogram för Herrgårdsdammen,
Planprogram för Herrgårdsdammen

Rådet tackar för informationen

Justerarens signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------